

Advies over de uitbreiding van de risicozone voor wolvenschade

Adviesnummer:	<u>INBO.A.4297</u>
Auteurs:	Koen Van Den Berge, Jan Gouwy & Joachim Mergeay
Contact:	Lieve Vriens (lieve.vriens@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	e-mail van 13 januari 2022, ANB-INBO-2022-04
Geadresseerden:	Agentschap Natuur & Bos T.a.v. Koen Driesen VAC Hasselt Koningin Astridlaan 50 3500 Hasselt koen.driesen@vlaanderen.be
Cc:	Agentschap Natuur & Bos Joris Janssens (joris.janssens@vlaanderen.be) Dries Gorissen (dries.gorissen@vlaanderen.be)

Dr. Maurice Hoffmann
Administrateur-generaal wnd.

Wijze van citeren: Van Den Berge K., Gouwy J. & Mergeay J. (2022). Advies over de uitbreiding van de risicozone voor wolvenschade. Adviezen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Nr. INBO.A.4297. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Aanleiding

De Vlaamse overheid voorziet subsidies voor particuliere veehouders die maatregelen nemen om hun vee tegen de wolf te beschermen. Het gaat om preventieve maatregelen om bestaande omheiningen wolvenwerend te maken. Die investering zal binnen de perken van de voorziene kredieten voor 90 procent door de overheid worden terugbetaald. Deze middelen zijn enkel voorzien in die gemeenten waar de kans dat een of meerdere wolven actief kunnen zijn, het grootst is, het zogenaamde risicogebied. Dit risicogebied is afgebakend door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en kan driemaandelijks geactualiseerd worden op basis van de beschikbare wetenschappelijke kennis over de verspreiding van wolven in Vlaanderen (<https://www.natuurenbos.be/beleid-wetgeving/overlast-schade/door-jachtwild-en-beschermde-soorten/welke-diersoort/schade-en#risicozone>). Sinds februari 2020 is het huidige risicogebied onveranderd gebleven en valt het samen met het activiteitsgebied van de gevestigde roedel in Noord-Limburg.

Het kabinet gaf het Agentschap Natuur & Bos de opdracht om een Ministerieel Besluit voor te bereiden om het risicogebied op basis van de huidige schadegevallen en monitoringsgegevens aan te passen. Volgens het BVR tot vaststelling van de regels voor de subsidiëring van wolfwerende maatregelen¹ is hiervoor een advies van het INBO nodig.

Vraag

Kan het INBO motiveren waarom een uitbreiding van het risicogebied nodig of nuttig is en een nieuwe afbakening voorstellen?

Toelichting

1 Globaal kader

Actueel is de lijst met gemeentes die behoren tot de huidige risicozone gebaseerd op de INBO-nota: Prioritering inzake preventiemaatregelen t.a.v. wolvenschade, februari 2020 (https://www.natuurenbos.be/sites/default/files/inserted-files/nota_prioriteringszones.pdf, bijlage 1).

Gemeentes waar het risico op een wolvenaanval op vee als hoog wordt ingeschat zijn gemeentes:

- die (gedeeltelijk) onderdeel uitmaken van een gekend wolventerritorium. Conform Reinhardt et al. (2015) wordt een wolf als territoriaal (en dus als gevestigd) beschouwd wanneer het aannemelijk is dat eenzelfde wolf minstens zes maanden in een gebied aanwezig is. Hiervoor volstaan in principe twee zekere waarnemingen (zie bijlage 2) van één individu over een tijdsperiode van minimaal zes maanden.

- die in de periferie liggen van een gekend wolventerritorium en die kunnen bezocht worden door territoriale wolven tijdens zogenaamde 'uitstapjes'. In de Duitse wolvenplannen hanteert men arbitrair een buffer van 30 km rond wolventerritoria, maar in Nederland besloot men dat deze buffer te groot is en niet op schaal van Nederland (Bruinderink & Lammertsma 2013). In Vlaanderen werd door het INBO een gelijkaardige keuze gemaakt, en wordt de bufferzone of periferie rond een territorium vastgelegd op basis van de kennis van de ecologie van de wolf. Hierbij wordt rekening gehouden met de landschappelijke configuratie en de waarschijnlijkheid

¹ [VR 2021 2409 DOC.1093/2](#)

dat territoriale wolven bepaalde barrières al dan niet zouden oversteken tijdens uitstapjes die hun territoriumgrenzen overschrijden.

- waar voldoende feiten (prooi-resten, opnames van cameraval, loopsporen en uitwerpselen, zichtwaarnemingen door het INBO als betrouwbaar beoordeeld) wijzen op regelmatige aanwezigheid van wolven.

Dit laatste criterium laat toe ook gemeentes op te nemen in de risicozone waar regelmatig bevestigde wolvenwaarnemingen werden gedaan, zonder dat het om hetzelfde individu hoeft te gaan – het kan ook gaan om doortrekkende wolven.

In een duidingsnota d.d. 9 juni 2020 ten aanzien van het kabinet werden met betrekking tot het schaderisico gekoppeld aan (nog) niet-gevestigde wolven volgende beschouwingen geformuleerd:

- Een aanval door disperserende of zwervende wolven geldt in principe als onvoorspelbaar in ruimte en tijd. Zwervende wolven kunnen Vlaanderen zowel vanuit Duitsland, Nederland als Wallonië en Frankrijk bereiken. Tot dan waren het vooral Duitse wolven die de provincies Limburg en Antwerpen bereikten via verschillende routes door oostelijk en centraal Nederland. Op basis van het dispersiepatroon van de voorafgaande twee jaar was toen reeds de verwachting dat de provincie Antwerpen in de nabije toekomst regelmatig nieuwe zwervers op bezoek zou krijgen en dat wolvenaantallen op vee in deze provincie frequenter gingen voorvallen dan in de andere provincies. Vestiging in de provincie Antwerpen werd op korte termijn ook best mogelijk geacht. Maar ook in de andere provincies werd het opduiken van wolven en schade veroorzaakt aan vee als mogelijk beschouwd.

- Richtinggevend werd daarbij door het INBO gesteld dat, indien er binnen één jaar meer dan één bevestigde waarneming geregistreerd wordt, dit kan worden beschouwd als regelmatige wolfaanwezigheid (zie §3).

2 Opvolging wolfaanwezigheid in Vlaanderen

In het kader van de internationale en Vlaamse opvolging van de populatieontwikkeling van de wolf voorziet het INBO in de jaarlijkse rapportage van de aanwezigheid van de soort. Deze rapportage gebeurt conform de gangbare internationale afspraken per monitoringsjaar, dat loopt van 1 mei tot 30 april van het volgend kalenderjaar. Voor het beoordelen van waarnemingsdata en het vertalen ervan naar 'voorkomen en verspreiding' van wolven worden betrouwbaarheidscriteria gehanteerd die internationaal gangbaar zijn. Het gaat om de zogenaamde SCALP-criteria, in oorsprong ontwikkeld binnen het project Status and Conservation of the Alpine Lynx Populations ter beoordeling van lynx-waarnemingen (cf. Molinari-Jobin et al. 2012).

De rapportering van de voorbije vier monitoringsjaren is te vinden op de website van het ANB (<https://www.natuurenbos.be/de-wolf-in-vlaanderen>). Behalve de informatie over de gevestigde roedel in Noord-Limburg (internationaal gekend als de Hechtel-Eksel-roedel, of HEK-roedel) wordt hier ook de tijdelijke aanwezigheid van zwervende wolven weergegeven.

Voor het lopende monitoringsjaar (1 mei 2021 – 30 april 2022) zijn actueel nog niet alle data gekend. Aanvullend op de data van de afgelopen monitoringsjaren worden voor het lopende monitoringsjaar in het kader van dit advies alle tot nog toe bevestigde wolvenwaarnemingen buiten de huidige risicozone samengebracht in bijlage 2. Gekleurde records betreffen gemeentes waar sinds het begin van de monitoring al meerdere wolvenwaarnemingen werden bevestigd. Om dubbeltellingen te vermijden wordt, binnen een concreet gegeven context, een minimale tussentijd in acht genomen. Zo worden herhaaldelijke waarnemingen van eenzelfde wolf op eenzelfde of nabije locatie gepoold. In de praktijk bleek het telkens om verschillende individuen te gaan. In een aantal gevallen werd dit aangetoond via een DNA-analyse. De tabel bevat van de meest recente waarnemingen enkel wat op dit moment al met zekerheid bekend is. Na afloop van het lopende monitoringsjaar worden alle waarnemingen verder of opnieuw geëvalueerd, en zullen er wellicht nog een aantal, die momenteel nog als onzeker gelden, in een hogere betrouwbaarheidscategorie terechtkomen. Deze tabel is dus niet definitief. Aanvullende DNA-analyses, waarvan actueel het resultaat nog niet bekend is, kan op korte termijn het aantal individuen nog doen veranderen.

3 Vertaling naar risicogebied op wolfschade

Hoger werd ten aanzien van niet-gevestigde wolven reeds aangehaald dat 'regelmatige wolfaanwezigheid' gerelateerd kan worden aan een gekozen minimum aantal bevestigde waarnemingen binnen een bepaalde tijdsspanne. Richtinggevend gold daarbij dat meer dan één bevestigde waarneming in een gemeente binnen één jaar kan worden beschouwd als regelmatige wolfaanwezigheid. De tabel illustreert evenwel dat een ander resultaat bekomen wordt afhankelijk van de positionering en de keuze van het gehanteerde tijdsvenster: een kalenderjaar, een monitoringsjaar (mei-april) of een jaar teruggelend vanaf het moment van evaluatie.

Elk van deze mogelijkheden heeft voor- en nadelen. Wanneer gewerkt wordt met een vaste jaarperiode (kalenderjaar of monitoringsjaar) zullen waarnemingen die geregistreerd worden met een relatief korte tussentermijn beiderzijds van de gehanteerde overgangsdatum (31 december/1 januari, of 30 april/1 mei) niet in combinatie met elkaar beschouwd worden, en dan niet tot de logisch verwachte interpretatie leiden. Wanneer met een teruggelend jaar gewerkt wordt vanaf het moment van herevaluatie, zullen de meest recente data vaak niet definitief in rekening kunnen worden gebracht omdat de interpretatie ervan pas na verloop van enkele weken mogelijk is. Een periodieke herevaluatie van het risicogebied met kort interval (bv. driemaandelijks) zal dan ook steeds met een onvermijdelijke overbruggingsperiode rekening moeten houden waarvoor de waarnemingen vaak nog niet definitief beoordeeld zijn.

Voor een concrete vertaling van de 'regelmatige wolfaanwezigheid' naar het risico op schade aan kleinvee, buiten het activiteitsgebied van de HEK-roedel, steunen we daarom op het geheel van alle gekende data.

4 Data wolfaanwezigheid in Vlaanderen (buiten de huidige risicozone)

Hieronder bespreken we beknopt de gemeentes en regio's waar al meermaals wolf/meerdere wolven werden vastgesteld sinds de start van de monitoring. Bijlage 2 bevat een overzicht van de data.

- Regio Turnhout/Vosselaar/Oud-Turnhout. In juni 2020 werd de aanwezigheid van wolf GW1554m vastgesteld. In april 2021 werd wolf GW2089m vastgesteld. Tussen april 2020 en april 2021 werden dus twee verschillende individuen vastgesteld in deze gemeenten. Deze regio sluit naadloos aan op de bestaande risicozone (Mol). Daarnaast werd in december 2021 een wolf gefilmd in Rijkevorsel. Tussen Rijkevorsel en Turnhout bevindt zich slechts één gemeente (enkele kilometers).

- Regio Lille/Retie/Kasterlee/Herentals. Deze regio sluit naadloos aan op regio Turnhout en de huidige risicozone. In december 2019 waren er voor het eerst betrouwbare zichtwaarnemingen in Lille en Kasterlee, waarschijnlijk betrof het toen wolf GW1479f ('Noëlla'), die later in Zoersel opdook en uiteindelijk een paar zou vormen met de gevestigde wolf GW979 ('August') in Limburg. In maart 2020 werd wolf GW1625m vastgesteld in Retie en in juni 2020 naar alle waarschijnlijkheid wolf GW1554m in Herentals. In januari 2022 werd nog een andere wolf vastgesteld in Kasterlee en Retie. Tussen december 2019 en januari 2022 werden aldus minstens vier verschillende wolven vastgesteld in deze regio.

- Regio Kalmthout/Essen/Stabroek/Antwerpen/Kapellen. In april-mei 2021 verbleef wolf GW2089m enkele weken in de regio Kalmthout om vervolgens te verdwijnen. In december 2021 en januari 2022 zijn zo goed als zeker meerdere individuen door de regio getrokken. Zo waren er in de ochtend van 27 december 2021 simultaan schadegevallen en op z'n minst dus twee wolven in die regio. In de Nederlandse gemeente Wouwe Plantage ging het vermoedelijk over de wolf die op dat moment al een tijdlang aanwezig was in en rond het Grenspark Kalmthoutse Heide-De Zoom en in Stabroek over de wolf die de nacht ervoor gefilmd werd in de Antwerpse haven. Opvallend is dat drie weken later, op 16 januari 2022 opnieuw een wolf werd gefilmd in de Antwerpse haven. Het is best mogelijk dat het hier om nog een ander (en dus derde) exemplaar op doortocht gaat. De veelheid en continuïteit aan valabele

waarnemingen, zowel aan Vlaamse zijde als aan Nederlandse zijde van de grens (met veel schadegevallen daar) maakt duidelijk dat minstens één wolf zich al enkele weken ophoudt in en nabij het Grenspark Kalmthoutse Heide-De Zoom. Onderzoek van de DNA-stalen die de afgelopen weken in de regio werden genomen levert mogelijk nog bijkomende info op.

- Regio Brecht/Zoersel/Schilde/Zandhoven. Deze regio vormt een schakel tussen de regio's Kalmthout/Essen/Stabroek/Antwerpen/Kapellen en Lille/Retie/Kasterlee/Herentals. In december 2019 werd wolf GW1479f vastgesteld in Zoersel. In Brecht werd in maart 2020 een wolf op beeld vastgelegd, waarschijnlijk wolf GW1608m. Op 9 december 2021 werd een wolf gefilmd in Zandhoven en in december 2021 waren er schadegevallen in Schilde op de grens met Zoersel en Brecht. Een aantal zichtwaarnemingen in Zoersel rond die periode zijn mogelijk later nog als wolf te bevestigen. In deze regio spreken we over minstens drie individuen sinds december 2019.

Gerefereerd binnen de geografische context liggen alle hoger vermelde gemeenten in het noorden van de provincie Antwerpen, meer bepaald ten noorden van het Albertkanaal. In deze regio zijn tot november 2021 al minstens vijf individuen gepasseerd en de jongste weken nog eens enkele individuen. Ten zuiden van het Albertkanaal gaat het voorlopig met zekerheid enkel om zwerver GW1554m die het kanaal is overgestoken in juni 2020, en een andere nog niet geïdentificeerde wolf die op 1 januari 2022 via Sint-Truiden richting Hasselt liep en daar verdronk in het Albertkanaal. Deze laatste betreft vermoedelijk hetzelfde exemplaar als de wolf die op 30 december in Leuven werd gefilmd. Ook een DNA-spoor op een ree als prooi, op 19 december, in Tielt-Winge is mogelijk van diezelfde wolf afkomstig. Uitsluitel hierover is te verwachten wanneer de lopende DNA-analyses zullen afgerond zijn.

Zoals verwacht komen zwerfende wolven vooral vanuit noordelijker regio's Vlaanderen binnen. Gezien enerzijds de frequentie en spreiding van de bevestigde waarnemingen (waaronder ook meerdere schadegevallen), en anderzijds elke geïsoleerde (vaak toevallige) waarneming betekent dat de betreffende wolf in een ruimere omgeving aanwezig was, kan de hele regio ten noorden van het Albertkanaal in principe als verhoogde risicozone worden beschouwd. Dit blijkt ook duidelijk uit bovenstaande bespreking van gemeente-regio's waarbij eenzelfde individu de facto zowat de hele regio doorkruist. Deze beschouwing houdt echter geen rekening met de administratieve en budgettaire aspecten van een dergelijke aanpassing.

In een meer gefaseerde benadering, kan geopteerd worden om de uitbreiding in eerste instantie te beperken tot die gemeenten waar een, al dan niet repetitief, langduriger aanwezigheid van wolven kan worden vastgesteld. Onder punt 1 werd reeds aangehaald, dat een wolf pas als gevestigd wordt beschouwd vanaf zes maanden aanwezigheid in eenzelfde gebied. Wanneer wolven zich weliswaar gedurende enkele weken of zelfs maanden ergens ophouden maar dit gebied binnen het halfjaar uiteindelijk toch weer verlaten, worden ze alsnog als zwerfers beschouwd. De uitbreiding van de risicozone met betrekking tot zwerfende wolven kan zich in een eerste fase richten op gemeenten behorend tot een gebied waar, al dan niet repetitief, wolvenaanwezigheid gedurende bv. minstens een maand werd vastgesteld of kan worden verondersteld op basis van harde feiten. In gebieden zoals het Grenspark Kalmthoutse Heide-De Zoom, waar relatief weinig wilde prooidieren maar wel genoeg schuilplaatsen zijn, is de aanwezigheid van veel niet-beschermde schapen een aanleiding voor een wolf om zich te vestigen. Het gebrek aan wilde prooien kan er immers worden gecompenseerd met schapen. In dergelijke omstandigheden is het belangrijk om snel zoveel mogelijk schapenrasters wolfwerend te maken, alvorens sprake is van definitieve vestiging.

Ook hierbij valt de concrete keuze voor de gemeentes en de referentietermijn mede te bepalen in functie van de administratieve en budgettaire consequenties die hiermee gepaard gaan.

Conclusie

Het aflijnen van een gebied waar het risico op wolvenschade groot is – groter dan elders – steunt op de analyse van mogelijke wolfwaarnemingen binnen een bepaalde tijdperiode. Mogelijke wolfwaarnemingen vallen echter niet altijd meteen eenduidig te beoordelen, maar vergen soms het resultaat van DNA-analyses, eventueel leidend tot een nieuwe beoordeling en tot een gewijzigde interpretatiecontext van andere waarnemingen. Voor het inschatten van het schaderisico in een bepaald gebied raden we aan om het geheel van de data in rekening te brengen in relatie tot een gekozen periode (bv. een of enkele jaren of maanden) waarop deze betrekking hebben, eerder dan te refereren binnen een vast tijdsvenster, zoals bv. een kalenderjaar.

Analyse van de data, beoordeeld met de actuele informatie, duidt erop dat in de voorbije jaren regelmatig verschillende zwervende wolven aanwezig waren in de provincie Antwerpen ten noorden van het Albertkanaal. Op basis van de actuele populatieontwikkeling van de wolf in o.a. Duitsland en Nederland is een verdere toename van zwervers waarschijnlijk. Louter op basis van deze vaststellingen en wetenschappelijke inzichten, wordt ervoor gepleit om deze volledige regio als risicogebied te beschouwen. De adviesverlener is zich er evenwel van bewust dat hier mogelijkverwijs verregaande budgettaire en/of administratieve consequenties zijn verbonden, maar daar wordt in dit advies abstractie van gemaakt.

Wanneer voormelde budgettaire en/of administratieve consequenties een probleem vormen, dan kan nog voor een alternatieve, meer gefaseerde benadering gekozen worden en het aflijnen van nieuw risicogebied koppelen aan het gedurende een bepaalde minimumtijd, bv. een maand, aaneensluitend verblijven van een of enkele zwervende wolven in het gebied. Actueel is dit van toepassing voor het Grensgebied Kalmthoutse Heide-De Zoom en de daarbij betrokken gemeenten.

Referenties

Bruinderink G. & Lammertsma D.R. (2013). Voorstel voor een wolvenplan voor Nederland; versie 2.0. Wageningen, Alterra Wageningen UR, Alterra-rapport 2486.

Molinari-Jobin A., Kéry M., Marboutin E., Molinari P., Koren I., Fuxjäger C., Breitenmoser-Würsten C., Wölfel S., Fasel M., Kos I., Wölfel M. & Breitenmoser U. (2012). Monitoring in the presence of species misidentification: the case of the Eurasian lynx in the Alps. *Anim. Conserv.* 15, 266–273.

Reinhardt I., Kluth G., Nowak S. & Mysłajek R.W. (2015). Standards for the monitoring of the Central European wolf population in Germany and Poland. BfN-Skripten 398. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.

Bijlage 1: Prioritering inzake preventiemaatregelen t.a.v. wolvenschade

INBO.A.4297_bijlage1: Pdf van INBO-nota februari 2020

Bijlage 2: Bevestigde wolvenwaarnemingen buiten de huidige risicozone

Overzicht van C1- en C2-wolvenwaarnemingen (SCALP-criteria) in Vlaanderen buiten het gebied waarin de HEK-roedel is gevestigd. Records die op eenzelfde gemeente betrekking hebben worden in eenzelfde kleur gemarkeerd vanaf twee waarnemingen. 'Type' slaat op de aard van de waarneming; 'DNA-analyse' geeft de genetische identificatie van individuele wolven volgens codering van het Centraal Europees wolvenconsortium (GW: gray wolf / ID-nummer / f, m: geslacht).

SCALP-criteria (Molinari-Jobin et al. 2012):

- C1: 'harde feiten'. Vaststaande, bewezen waarnemingen zoals een dood of gevangen dier, fysiek materiaal gelinkt aan de soort via een wetenschappelijk betrouwbare analyse (bv. genetische bevestiging op basis van haren, prooirest, uitwerpselen, ...), hoogkwalitatief en gegeoreferend beeldmateriaal (foto, film, ...), telemetrie-data.
- C2: als betrouwbaar beoordeelde waarnemingen. Waarnemingen van verifieerbare sporen (prooi, uitwerpselen, prent, ...) bevestigd door een deskundige.
- C3: onbevestigde C2-waarnemingen en alle waarnemingen zoals zicht- en hoorwaarnemingen die zonder bijkomend bewijsmateriaal niet kunnen gecontroleerd worden. Naar praktische interpretatie toe betekent dit 'wolf niet uit te sluiten'.

Deze tabel geeft een ad hoc-extract uit onze databank en is, ook binnen de beschouwde periode, voor aanvullingen vatbaar, o.m. op basis van voortschrijdende DNA-analyses.

Datum	Gemeente	Provincie	Type	SCALP	DNA-analyse
21/12/2019	Kasterlee	Antwerpen	Prent	C2	
21/12/2019	Kasterlee	Antwerpen	zicht	C2	
21/12/2019	Lille	Antwerpen	zicht, prent	C2	
23/12/2019	Zoersel	Antwerpen	prooirest schaap	C1	GW1479f Noëlla
25/12/2019	Zoersel	Antwerpen	prooirest schaap	C1	GW1479f Noëlla
21/03/2020	Retie	Antwerpen	prooirest schaap	C1	GW1625m
22/03/2020	Retie	Antwerpen	prooirest schaap	C2	
30/03/2020	Brecht	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	
31/03/2020	Heist-op-den-Berg	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	
31/03/2020	Herentals	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal + haren	C1	GW1608m
31/03/2020	Herenthout	Antwerpen	zicht	C2	
3/06/2020	Oud-Turnhout	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	
6/06/2020	Duffel	Antwerpen	prooirest schaap	C1	GW1554m
6/06/2020	Lier	Antwerpen	sporen	C2	
7/06/2020	Duffel	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	
8/06/2020	Duffel	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	
8/06/2020	Lier	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	

9/06/2020	Duffel	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	
10/06/2020	Berlaar	Antwerpen	prooirect rund	C1	GW1554m
11/06/2020	Berlaar	Antwerpen	prooirect schaap	C1	GW1554m
11/06/2020	Grobbendonk	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	
12/06/2020	Berlaar	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	
12/06/2020	Lier	Antwerpen	zicht	C2	
13/06/2020	Berlaar	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	
13/06/2020	Lier	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	
15/06/2020	Lier	Antwerpen	zicht	C2	
16/06/2020	Berlaar	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	
17/06/2020	Berlaar	Antwerpen	zicht	C2	
18/06/2020	Nijlen	Antwerpen	zicht	C2	
19/06/2020	Lille	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C2	
19/06/2020	Turnhout	Antwerpen	zicht	C2	
19/06/2020	Vosselaar	Antwerpen	zicht	C2	
20/06/2020	Turnhout	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal + prooirect schaap	C1	GW1554m
20/06/2020	Turnhout	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	
21/06/2020	Turnhout	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	
23/06/2020	Turnhout	Antwerpen	zicht	C2	
27/06/2020	Retie	Antwerpen	zicht	C2	
29/06/2020	Retie	Antwerpen	prooirect rund + sporen	C1	waarschijnlijk GW1554m
3/04/2021	Turnhout	Antwerpen	zicht, sporen, uitwerpselen	C1	GW2089m
3/04/2021	Turnhout	Antwerpen	zichtwaarneming, haren	C1	GW2089m
6/04/2021	Turnhout	Antwerpen	prooirect geit	C1	GW2089m
12/04/2021	Kapellen	Antwerpen	zichtwaarneming	C2	
12/04/2021	Stabroek	Antwerpen	zichtwaarneming	C2	
16/04/2021	Kalmthout	Antwerpen	prooirect schaap	C1	GW2089m
17/04/2021	Kalmthout	Antwerpen	prooirect schaap	C1	GW2089m
2/05/2021	Kalmthout	Antwerpen	prooirect schaap	C1	GW2089m
5/05/2021	Kalmthout	Antwerpen	cameravalopname	C1	
6/12/2021	Schilde	Antwerpen	prooirect schaap	/	nog te bepalen
7/12/2021	Essen	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	
8/12/2021	Essen	Antwerpen	prooirect schaap	C2	
8/12/2021	Essen	Antwerpen	prooirect schaap	C2	
9/12/2021	Zandhoven	Antwerpen	zicht-beeldmateriaal	C1	
11/12/2021	Schilde	Antwerpen	prooirect schaap	/	nog te bepalen
12/12/2021	Kalmthout	Antwerpen	opname cameraval	C1	
14/12/2021	Kalmthout	Antwerpen	prooirect ree	C2	
15/12/2021	Kalmthout	Antwerpen	uitwerpselen	C2	

19/12/2021	Tielt-Winge	Vlaams-Brabant	prooirest ree	C1	
22/12/2021	Essen	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	
23/12/2021	Kalmthout	Antwerpen	opname cameraval	C1	
24/12/2021	Kalmthout	Antwerpen	opname cameraval	C1	
26/12/2021	Antwerpen	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	
27/12/2021	Kalmthout	Antwerpen	sporen, uitwerpselen	C2	
27/12/2021	Kalmthout	Antwerpen	opname cameraval	C1	
27/12/2021	Stabroek	Antwerpen	prooirest schaap	C1	
28/12/2021	Kalmthout	Antwerpen	prooirest schaap	C2	
30/12/2021	Brecht	Antwerpen	prooirest schaap	/	Nog te bepalen
30/12/2021	Leuven	Vlaams-Brabant	zicht - beeldmateriaal	C1	
31/12/2021	Rijkevorsel	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	
1/01/2022	Kasterlee	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	
1/01/2022	Retie	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	
1/01/2022	Schilde	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C2	
1/01/2022	Sint-Truiden	Limburg	zicht - beeldmateriaal	C1	
2/01/2022	Hasselt	Limburg	doodvondst	C1	
8/01/2022	Essen	Antwerpen	opname cameraval	C1	
16/01/2022	Antwerpen	Antwerpen	zicht - beeldmateriaal	C1	